

EHSV info

Európsky hospodársky a sociálny výbor

most medzi Európou a organizovanou občianskou spoločnosťou

december 2019 | SK

Perspektíva miestnej úrovne - podcast EHSV „The Grassroots View“

1. epizóda - Čo sa stalo s právnym štátom ?

Your browser does not support the audio element.

Perspektíva miestnej úrovne („The Grassroots View“) je nová séria podcastov, ktorú spustil Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV). Zaoberá sa aktuálnymi otázkami, o ktorých každý diskutuje, ale robí tak z pohľadu občianskej spoločnosti, pričom predkladá svedectvá zainteresovaných strán z praxe a príspevky členov EHSV, ktorí zastupujú ich záujmy v Bruseli.

V 1. epizóde **Čo sa stalo s právnym štátom?** španielsky člen **José Antonio Moreno Díaz** vysvetľuje, čo robí skupina EHSV pre základné práva a právny štát, aby pomohla odvrátiť rastúce útoky na základné hodnoty EÚ, ako sú tie, ktoré opísali iní dvaja hostia v podcaste - **Jolanta Kurska** z poľskej Nadácie Bronisława Geremeka a **Wojciech Przybylski**, šéfredaktor diskusnej a analytickej platformy Visegrad Insight vo Varšave. (II)

Dostupné jazyky:

[bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [et](#) [fi](#) [fr](#) [ga](#) [hr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)

Úvodník

„Rovnoprávna spoločnosť by bola spoločnosť, v ktorej by neexistovalo slovo «rod», v ktorej by každý mohol byť sám sebou,“ vyhlásila americká novinárka a feministka Gloria Steinem.

Na to, aby sme to dosiahli, však musíme zdvojnásobiť naše úsilie. Hoci sa dosiahol určitý pokrok, rovnosť medzi mužmi a ženami je aj naďalej snom. EHSV sa už roky snaží zvýšiť informovanosť verejnosti o tejto otázke a zaradiť ju medzi aktuálne priority. Už nechceme počuť vyhlásenia o dobrých úmysloch v oblasti rovnosti. Chceme, aby sa prijali politické rozhodnutia na jej dosiahnutie.

Musíme prekonať existujúce stereotypy. Musíme sa postaviť proti stereotypom, ktoré sprostredkujú niektoré médiá, náboženské či iné skupiny. Požadujeme, aby sa rovnosť medzi ženami a mužmi aktívne presadzovala vo všetkých oblastiach. Inak budeme musieť čakať ďalších sto rokov, aby sme rovnosť medzi ženami a mužmi skutočne dosiahli.

Vzdelávanie a informácie by mali usmerňovať verejnú mienku o rodovej rovnosti, pozitívne vplývať na verejnosť a prispievať k zvyšovaniu tlaku v prospech lepšieho zastúpenia žien v spoločnosti, hospodárstve, politike a rozhodovaní.

Už Rímska zmluva podpísaná 25. marca 1957 potvrdila význam rovnosti medzi ženami a mužmi a v prvých zmluvách sa zaviedla zásada rovnakej odmeny za rovnakú prácu. Po viac ako 60 rokoch sme v boji za rovnosť medzi ženami a mužmi nedosiahli ani len tento jediný cieľ.

Okrem toho v pracovnej oblasti sa ešte neodráža zastúpenie pohlaví v obyvateľstve: zatiaľ čo ženy tvoria 51 % obyvateľstva EÚ, len 67 % z nich pracuje. Podiel žien na

podnikaní je iba 31 %. V celosvetovom meradle predstavujú ženy len 39 % aktívneho obyvateľstva a prispievajú len k 37 % svetového HDP. Táto nerovnováha brzdí udržateľný hospodársky rast, inováciu a sociálny pokrok.

Z výskumov vyplýva, že keby účasť žien v hospodárstve bola na rovnakej úrovni ako účasť mužov, svetový HDP by sa mohol do roku 2025 zvýšiť o 26 %. Rodová rovnosť teda nie je len morálnou a sociálnou otázkou, ale aj ekonomickou výzvou.

Aj v našej inštitúcii pozorujeme túto nerovnováhu, keďže medzi našimi členmi je len 30 % žien.

Európsky hospodársky a sociálny výbor sa preto rozhodol venovať v roku 2019 svoju prestížnu Cenu pre občiansku spoločnosť organizáciám, ktoré sa snažia podporovať zvýšenie prítomnosti žien v sociálno-ekonomickej štruktúre EÚ. Touto cenou budú

odmenené inovatívne iniciatívy a projekty, ktorých cieľom je boj za rovnosť príležitostí pre ženy a mužov a za rovnaké zaobchádzanie vo všetkých oblastiach.

Už bolo vybratých päť najlepších projektov. S hrdosťou môžem povedať, že cenu získajú tí, ktorí sa snažia zlepšiť tento svet, a to nielen pre ženy, ale aj pre našu spoločnosť ako celok.

Toto číslo bulletinu CESEinfo je posledným v tomto roku. Chcela by som Vám pri tejto príležitosti poďakovať za úžasnú spoluprácu a popriať šťastný nový rok 2020.

Isabel Caño Aguilar

podpredsedníčka pre komunikáciu

Dôležité dátumy

19. decembra 2019, Brusel

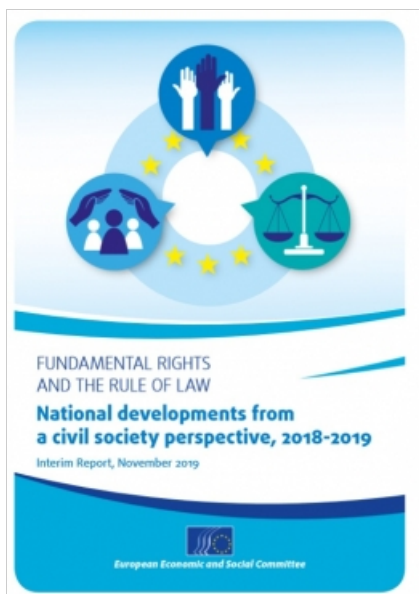
, 16. schôdza domácej poradnej skupiny EÚ v rámci dohody o pridružení medzi EÚ a Strednou Amerikou

22. – 23. januára 2020, Brusel

plenárne zasadnutie EHSV

V skratke

EHSV organizuje svoju prvú konferenciu o právnom štáte

Konferencia EHSV na tému „Základné práva a právny štát - trendy v EÚ z pohľadu občianskej spoločnosti“, ktorá sa konala 5. novembra v Bruseli, naznačila naliehavú potrebu zapojiť občiansku spoločnosť do podpory kultúry právneho štátu v Európe.

Vzhľadom na to, že sa množia správy o narastajúcom počte porušovaní základných hodnôt EÚ, táto konferencia zdôraznila potrebu vyspelého a štruktúrovaného dialógu medzi vládami a občianskou spoločnosťou, ktorý by zvrátil odklon od zásad právneho štátu v EÚ.

Konferencia vychádzala z nedávno uverejnenej [správy](#) EHSV o situácii v oblasti právneho štátu v Európe. Zostavila ju skupina EHSV pre základné práva a právny štát (FRRL) v nadväznosti na počiatočné návštevy skupiny v členských štátoch v rokoch 2018 a 2019, ktorých cieľom bolo zistiť všeobecné trendy v súvislosti s touto základnou hodnotou EÚ a konkrétne vnútroštátne osobitosti?. Skupina FRRL plánuje v nasledujúcich rokoch navštíviť všetky členské štáty EÚ. (II)

Európsky hospodársky a sociálny výbor zavedie nové logo

Nové logo s tromi oblúkmi symbolizuje kompromis medzi tromi skupinami výboru, ktorý je základom činnosti EHSV.

Súčasnú logo sa nezmenilo už 21 rokov. Nové logo je v súlade s logami ostatných inštitúcií EÚ a je navrhnuté tak, aby posilňovalo vizuálnu identitu výboru nielen v inštitucionálnom prostredí v Bruseli, ale aj v členských štátoch.

Počas nadchádzajúcich desiatich mesiacov sa nové logo bude umiestňovať na širokej škále vizuálnych produktov a v plnej miere bude zavedené do začiatku nového funkčného obdobia EHSV v októbri 2020. (ks)

Koncoročný pozdrav

Chceli by sme sa Vám poďakovať za prejavovaný záujem v roku 2019: za každé Vaše lajknutie, zdieľanie, preposlaný tvít a za všetky povzbudivé slová, ktoré si veľmi vážime.

Prajeme všetkým veselé Vianoce a úspešný rok 2020!

Tím EHSV info

Tím EHSV info

Aktuality EHSV

[Európsky parlament dal zelenú novej Európskej komisii. Funkcie sa ujme 1. decembra 2019](#)

Príhovor Lucu Jahiera, predsedu EHSV

Tím #vonderleyen dostal zelenú: Zabezpečme teraz udržateľnú Európu v záujme jej občanov!

27.11.2019

Dnešným hlasovaním v Európskom parlamente sa Európe otvára cesta do novej éry. Som presvedčený, že nová predsedníčka Komisie Ursula von der Leyen a jej tím výkonných podpredsedov, podpredsedov a komisárov prinesú nášmu kontinentu nový impulz po povzbudivých výsledkoch volieb do Európskeho parlamentu v máji. Naši občania nám dali päť rokov na to, aby sme vybudovali Európu zajtrajška. Nemali by sme túto príležitosť premárniť.

Program pre Európu, ktorý predostrela nová predsedníčka Komisie, obsahuje ekologický dohovor ako našu novú stratégiu rastu pre udržateľnú Európu, zahŕňa rodovú rovnosť a základné práva a do veľkej miery zohľadňuje priority Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV). Ako zástupcovia európskej občianskej spoločnosti sme pevne presvedčení, že je najvyšší čas, aby EÚ prijala a zaviedla ambiciózne udržateľný program. Bude si to vyžadovať zmenu nášho zmýšľania.

EHSV na svojom októbrovom plenárnom zasadnutí predložil svoj príspevok k pracovnému programu Európskej komisie na nasledujúcich päť rokov, pričom zdôraznil, že EÚ sa musí zamerať na zmenu klímy, digitalizáciu, právny štát a globalizáciu, a musí prijať nový systém riadenia – taký, do ktorého väčšmi zapojí organizácie občianskej spoločnosti.

EHSV odporúča Európskej komisii, aby svoj pracovný plán na rok 2020 a ďalšie roky štruktúrovala okolo tohto piliera. Výbor tiež požaduje zastrešujúcu stratégiu EÚ v oblasti udržateľnosti do roku 2050, aby sa podarilo naplniť ciele Agendy 2030 a 17 cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, ktoré sa Európska únia zaviazala do roku 2030 dosiahnuť.

Je potrebné, aby sme konali súčasne na všetkých úrovniach a zabezpečili pohotovú reakciu s cieľom riešiť naliehavé environmentálne, hospodárske a sociálne výzvy. V záujme spravodlivého a primeraného prechodu má prvoradý význam uplatňovanie sociálneho piliera. Výbor tiež zdôrazňuje, že nová riadiaca štruktúra EÚ, ako aj nové pravidlá a nástroje na prípravu a vykonávanie politik EÚ majú kľúčový význam. Konkrétne by sa mala posilniť úloha Európskeho parlamentu, aby sa podporila demokratická zodpovednosť.

Cieľ udržateľnosti vo všetkých jej aspektoch si vyžaduje značné úsilie a angažovanosť všetkých zúčastnených strán. Otvorená demokratická diskusia opierajúca sa o štruktúrované zapojenie občianskej spoločnosti je preto mimoriadne dôležitá, aby sa zabezpečilo, že transformácia bude spravodlivá a účinná.

Zaznamenali sme aj rozhodnutie pani von der Leyen dať nový impulz európskej demokracii prostredníctvom Konferencie o budúcnosti Európy. Táto konferencia sa musí uskutočniť za plnej účasti EHSV ako inštitúcie EÚ, ktorá má najbližšie k občanom a je

najautentickejším stelesnením participatívnej demokracie. Veľmi ma teší, že bol uznaný význam kultúry ako spojenia medzi našou minulosťou a budúcnosťou a že je menovite zahrnutá do portfólia komisárky Mariye Gabriel.

Viac než kedykoľvek predtým sme odhodlaní podporovať Úniu, ktorá sa snaží dosiahnuť viac.

Ako povedala nová predsedníčka: Dajme sa do práce, SPOLOČNE!

Brexit je len etapa, nie cieľ

Súčasťou októbrového plenárneho zasadnutia EHSV bola 30. októbra aj diskusia s hlavným vyjednávačom Európskej únie pre brexit Michelom Barnierom. Počas nej vyzval Barnier na uzavretie úzkeho partnerstva medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom po brexite majú na pamäti, že prioritou musí byť mier v Írsku a že „o integrite jednotného trhu nemožno vyjednávať“.

Michel Barnier načrtnol členom EHSV svoj pohľad na stav rokovaní o brexite a pripomenul, že Európska komisia je odhodlaná dosiahnuť dohodu a riadnom vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ, pretože „ešte stále pretrváva riziko brexitu bez ratifikovanej dohody“. Ako ďalej zdôraznil, „brexit je len etapou, a nie konečným cieľom“, pričom najzávažnejšou výzvou je vybudovať nové partnerstvo medzi EÚ a UK, ktoré by sa opieralo o dva piliere: ekonomický výmenu a spoluprácu v oblasti bezpečnosti a obrany.

Diskusiu otvoril predseda EHSV Luca Jahier poukazujuúc na dôležitú úlohu, ktorú by mohli v období po brexite zohrávať zástupcovia občianskej spoločnosti. „Je nevyhnutné nielen zachovať, ale dokonca posilniť vzťahy s britskými organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré sa budovali 44 rokov. Je pred nami ešte dlhá cesta a ťažká práca, ale EHSV bude vždy stáť po vašom boku,“ konštatoval Jahier.

A cenu EHSV pre občiansku spoločnosť získava...

Európsky hospodársky a sociálny výbor vybral päť finalistov spomedzi takmer 180 inšpirujúcich projektov, ktoré sa prihlásili do súťaže o jeho Cenu pre občiansku spoločnosť za rok 2019. Tento ročník je venovaný posilneniu postavenia žien a boju za rodovú rovnosť.

Kandidátmi, v poradí podľa abecedy, sú:

- **Projekt Rozprávky** bulharského združenia NAIA, prostredníctvom ktorého sa o rodovej rovnosti učia deti v predškolskom veku formou klasických rozprávok,
- **#mimmitkoodaa (Ženský kód)**, program fínskeho združenia pre softvéry a elektronické podnikanie (Ohjelmisto- ja e-business ry) na boj proti stereotypu, že všetci programátori softvérov sú muži,
- Poľská iniciatíva **Strajk kobiet** (Štrajk žien), ktorá umožňuje aktivistkám v malých a stredných mestách bojovať za zmenu,
- **The Brussels Binder**, iniciatíva z Belgicka, v rámci ktorej sa presadzuje lepšie zastúpenie žien v európskych politických diskusiách,
- **Toponomastica feminile**, taliansky projekt, ktorý sa snaží o zvýšenie počtu miest, ktoré sú pomenované po významných ženách, čím sa im dostane zaslúžené uznanie verejnosti.

Slávnostné udeľovanie cien sa uskutoční 12. decembra počas plenárneho zasadnutia EHSV v Bruseli, kde bude oznámené konečné poradie. Víťaz prvej ceny získa 14 000 EUR a každý ďalší finalista 9 000 EUR.

EHSV si pre ročník Ceny EHSV pre občiansku spoločnosť 2019 zvolil túto tému, pretože chce pripomenúť svoje silné odhodlanie podporovať rodovú rovnosť, ktorá v Európe stále nie je skutočnosťou. Ženy naďalej zarábajú menej ako muži, sú diskriminované a často sú obeťami rodového násillia. EHSV dúfa, že ocenením projektov, ktoré preukazujú hmatateľné úspechy pri podpore rovnakých príležitostí, sa zdôrazní pokrok smerom k vytvoreniu rovnocennejšej spoločnosti pre ženy a mužov a podporia sa ďalšie opatrenia. (II)

Práva a občianstvo EÚ by nemali byť na predaj

V nadväznosti na finančnú krízu zaviedlo niekoľko členských štátov EÚ v uplynulých rokoch systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom s cieľom prilákať investície a zvýšiť svoje príjmy. Podľa stanoviska, ktoré EHSV prijal na svojom októbrovom plenárnom zasadnutí, prináša tento postup vážne riziká a vo všetkých členských štátoch EÚ by mal byť zakázaný.

Značný počet členských štátov EÚ zaviedol systémy, ktoré umožňujú občanom tretích krajín získať rýchlejšie občianstvo EÚ alebo povolenie na pobyt výmenou za významné investície v týchto členských štátoch – tzv. „zlaté pasy“ alebo „zlaté víza“. Vo svojom stanovisku na tému [Systémy udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom v Európskej únii](#) EHSV spochybuje tieto praktiky a vyzýva členské štáty, aby postupne upustili od uplatňovania týchto systémov alebo predložili rozumné argumenty, prečo tak neurobia.

Výbor v stanovisku podporil nedávnu správu [výskumnej služby Európskeho parlamentu](#), v ktorej sa tiež požaduje čo možno najskoršie ukončenie uplatňovania existujúcich systémov. Okrem toho aj [Komisia vo svojej správe](#) poukazuje na to, že tieto systémy predstavujú riziká z hľadiska bezpečnosti, legalizácie príjmov z trestnej činnosti, daňových únikov a obchádzania pravidiel EÚ.

Podľa spravodajcu stanoviska EHSV [Jeana-Marca Roiranta](#) „*sa v týchto systémoch často nedodržiavajú základné práva, ktoré sú podstatou európskej spolupráce*“ a je potrebné ukončiť ich uplatňovanie v celej EÚ. „*EHSV vyjadruje veľké znepokojenie nad tým, že práva EÚ a občianstvo EÚ sa propagujú, akoby išlo o tovar na predaj*“, dodal. (dgf)

Udržateľný rozvoj musí byť najvyššou prioritou pre budúcnosť Európy

Udržateľný rozvoj musí byť jadrom budúcnosti Európy. V uznesení, ktoré pripravili Patricia Cíez Migueleiz, Rudy De Leeuw a Lutz Ribbe a ktoré bolo prijaté na októbrovom plenárnom zasadnutí, odporúča EHSV Európskej komisii, aby svoj budúci pracovný plán na rok 2020 a ďalej sformulovala práve okolo tohto piliera. Výbor žiada zastrešujúcu stratégiu EÚ v oblasti udržateľnosti do roku 2050, aby sa podarilo naplniť ciele programu OSN do roku 2030 a jeho 17 cieľov udržateľného rozvoja, ktoré sa Európska únia zaviazala dosiahnuť do roku 2030.

„*Teší nás, že môžeme poskytnúť zásadný a vyvážený príspevok k politickým prioritám EÚ na nasledujúcich päť rokov. Podporujeme ekologický dohovor, ktorý ako hlavnú hnaciu silu zmien presadzuje zvolená predsedníčka Komisie Ursula von der Leyen. Je potrebné, aby sme konali súčasne na všetkých úrovniach a vytvorili dynamiku konania s cieľom riešiť naliehavé environmentálne, hospodárske a sociálne výzvy*“, uviedol predseda EHSV **Luca Jahier**.

EHSV zdôrazňuje, že rozsah a rýchlosť zmien si vyžadujú, aby sa urýchlene prijali opatrenia v týchto štyroch oblastiach: zmena klímy, digitalizácia, právny štát a globalizácia. Výbor tiež konštatuje, že EÚ potrebuje novú riadiacu štruktúru a nové pravidlá a nástroje na definovanie a vykonávanie politik EÚ. Konkrétne by sa mala posilniť úloha Európskeho parlamentu, aby sa podporila demokratická zodpovednosť. EHSV sa chce aktívne podieľať na konferencii o budúcnosti Európy, ktorú Ursula von der Leyen navrhuje na rok 2020.

„Geostrategická a historická chyba“

EHSV kritizuje rozhodnutie Európskej rady neotvoriť prístupové rokovania so Severným Macedónskom a Albánskom

EHSV vyjadruje hlboké sklamanie z rozhodnutia vedúcich predstaviteľov EÚ odložiť začatie prístupových rokovaní so Severným Macedónskom a Albánskom, ktoré bolo prijaté na zasadnutí Európskej rady 17. – 18. októbra.

Predseda EHSV **Luca Jahier** to pokladá za „*v poradi už druhé nesprávne rozhodnutie a nedodržanie sľubu, ktoré podkopáva dôveryhodnosť Európy*“. Uznesenie EHSV nazval „*tichým vyjadrením solidarity*“.

EHSV v uznesení nazýva neotvorenie rokovaní **geostrategickou a historickou chybou**.

„*EÚ nesmie prehliadať skutočnosť, že ostatní globálni aktéri sa snažia dostať tento región pod svoje krídla a rozvíjajú v ňom čoraz väčšiu aktivitu*“, zdôraznil pán Jahier.

„*Európa je nádejou pre západný Balkán, najmä pre mladých ľudí*“, uviedla **Diľana Slavova**, predsedníčka sekcie EHSV pre vonkajšie vzťahy, ktorá vyzvala členov, aby toto rozšírenie vnímali ako zjednotenie.

Vo vyhlásení 7. fóra občianskej spoločnosti krajín západného Balkánu sa opätovne zdôraznilo, že týmto procesom by sa na západný Balkán rozšírili demokratické hodnoty a právne normy. Členovia upozornili, že by sa nemal podceňovať signál, ktorý by otvorenie rokovaní vyslalo obyvateľstvu.

Zhodli sa na spoločnom kréde: „*Musíme dodržať svoj sľub a dať ľuďom nádej*“. (dgf)

Kultúra môže byť hnacou silou posilňovania EÚ

Súčasťou októbrového plenárneho zasadnutia EHSV bola aj diskusia na tému *rEUnaissance -- Kultúrna vízia pre Európu*.

Vo svojom otváracom príhovore predseda EHSV **Luca Jahier** vyzdvihol skutočnosť, že Emmanuel Macron sa stotožnil s jeho myšlienkou európskej renesancie. „*Nemali by sme zabúdať na to, že predtým, než náš kontinent spojila politická myšlienka, ho spájala kultúra a takýto priestor spoločnej kultúry si*

nevyžaduje homogenitu, ale prekvitá vďaka rozmanitosti a pohybu.“

Riaditeľ [Európskej kultúrnej nadácie Andre Wilkens](#) uviedol, že kultúra sa dá zneužiť na rozdelenie komunit, a môže sa tak stať hrozbou pre európsku integráciu. „*Nemali by sme podceňovať silu kultúry meniť veci,*“ súhlasil **Pier Luigi Sacco**, osobitný poradca člena Európskej komisie Tibora Navracscsa. Podľa neho môže byť kultúra byť hnacou silou zmeny tým, že zmenší u ľudí strach z neznámeho.

Riaditeľka [Goetheho inštitútu v Bruseli Elke Kaschl Mohni](#) pripomenula úlohu kultúry v zahraničných vzťahoch, pričom vyzdvihla spravodlivosť a výmeny medzi jednotlivcami. „*Cieľom kultúrnych vzťahov je posilňovať dôveru a porozumenie,*“ uviedla. Umelecký riaditeľ [Festivalu regiónov Airan Berg](#) vo svojom príspevku vysvetlil, ako môže kultúra a umenie pomôcť ľuďom vybočiť zo zabehaných koľají.

Predseda **Jahier** na záver konštatoval, že kultúra by mala byť prioritou pri tvorbe politiky a navrhol zriadiť v rámci EHSV nový orgán, ktorý by sa zaoberal oblasťou kultúry. (sma)

[EHSV: Sú potrebné iniciatívy na využitie obrovského potenciálu rastu v oblasti modrého biohospodárstva](#)

Potenciál modrého biohospodárstva v EÚ zostáva nevyužitý. EHSV preto odporúča zrealizovať celoeurópske pilotné projekty, do ktorých by boli zapojené miestne zainteresované strany a vedecká obec.

Na žiadosť fínskeho predsedníctva vypracoval EHSV prieskumné stanovisko s názvom **Modré hospodárstvo** venované hospodárskym aktivitám, ktoré sa opierajú o udržateľné využívanie obnoviteľných vodných zdrojov a súvisiace expertízy. Stanovisko bolo prijaté na októbrovom plenárnom zasadnutí EHSV.

Ako uviedol spravodajca **Simo Tiainen**, „*obnovenie biodiverzity morí, jazier a riek by prinieslo nové príležitosti pre podniky. Na to sú potrebné technologické inovácie a finančná podpora prostredníctvom vhodných nástrojov.*“

Modré hospodárstvo by sa malo stať hlavným bodom programu spolupráce medzi EÚ a OSN a nástrojom na dosiahnutie cieľov v oblasti zmeny klímy stanovených v rámci Parížskej dohody. „*Bude si to vyžadovať významné úsilie zamerané na obnovu biodiverzity v morských a vnútrozemských vodách, ako aj na využitie ich potenciálu na zachytávanie CO₂. Týmto spôsobom môžeme tiež vytvoriť kvalitné pracovné miesta vo vidieckych, pobrežných a ostrovných oblastiach,*“ uzavrel pomocný spravodajca **Henry Malosse**. (mr)

[EHSV navrhuje zaviesť certifikáciu EÚ pre dôveryhodné produkty umelej inteligencie](#)

EHSV navrhuje, aby EÚ vypracovala systém certifikácie pre dôveryhodnú umelú inteligenciu, ktorú by zabezpečoval nezávislý orgán na základe testovania hlavných požiadaviek na výrobky, ako sú odolnosť, bezpečnosť a absencia predsudkov, diskriminácie alebo zaujatosti. Tento návrh bol predložený v dvoch nedávnych stanoviskách EHSV, v ktorých sa hodnotia [etické usmernenia Európskej komisie o umelej inteligencii](#).

EHSV sa domnieva, že takáto certifikácia by viedla k zvýšeniu dôvery verejnosti v umelú inteligenciu v Európe. Hoci niektorí ľudia tvrdia, že na to, aby ľudia verili umelej inteligencii, musia byť algoritmy vysvetliteľné, skutočnosť je taká, že systémy umelej inteligencie a strojové učenie sú takou komplexnou záležitosťou, že ani tí, ktorí ich vyvíjajú, vlastne úplne presne nevedia, aký bude výsledok, a musia vyvíjať nástroje na testovanie, aby zistili, kde sú ich hranice.

EHSV navrhuje poveriť testovaním nezávislý orgán, teda agentúru, konzorcium alebo inú zatiaľ bližšie neurčenú inštitúciu, ktorá by testovala systém z hľadiska predsudkov, diskriminácie, zaujatosti, odolnosti, spoľahlivosti a predovšetkým bezpečnosti. Spoločnosti by mohli používať tento certifikát ako dôkaz, že vyvíjajú systémy umelej inteligencie, ktoré sú bezpečné, spoľahlivé a v súlade s európskymi hodnotami a normami.

„*Systémy umelej inteligencie sa dajú porovnať s liekmi,*“ povedala Franca Salis-Madinier, spravodajkyňa [všeobecného stanoviska EHSV k oznámeniu Komisie](#). „*Lieky môžu byť prospešné, ale aj nebezpečné, a preto sa pred tým, ako sa uvedú na trh, musia certifikovať. Výrobcovia musia preukázať, že vykonali dostatočné skúšanie a testovanie, aby sa zabezpečilo, že je výrobok prospešný. Rovnako by sme sa mali postaviť aj k strojom s umelou inteligenciou.*“

EHSV tiež zdôrazňuje, že sú potrebné jasné pravidlá, pokiaľ ide o zodpovednosť. „*Zodpovednosť musí vždy niest osoba, či už fyzická alebo právnická. Stroje nemožno brať na zodpovednosť v prípade zlyhania,*“ uviedol Ulrich Samm, spravodajca [stanoviska EHSV o umelej inteligencii a vplyve usmernení na automobilový priemysel](#). EHSV zdôraznil, že otvorenou otázkou, ktorou je potrebné sa prioritne zaoberať, je aj poisťiteľnosť systémov umelej inteligencie. (dm)

[Technológia blockchainu: EÚ by sa mala stať svetovým lídrom, vraví EHSV](#)

Technológia blockchainu má potenciál zmeniť spoločnosť, je však potrebná právna jednoznačnosť a istota, a teda aj spoločný prístup EÚ. Toto je hlavné posolstvo stanoviska z vlastnej iniciatívy, ktoré EHSV prijal 30. októbra a v ktorom vyzýva Európsku komisiu, aby spustila rozsiahlu iniciatívu s cieľom dosiahnuť, aby sa EÚ stala globálnou autoritou v tejto oblasti.

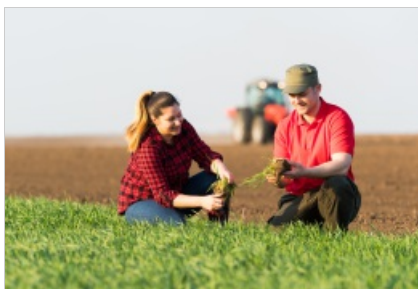
Táto technológia sa dá využiť v mnohých odvetviach na zvýšenie bezpečnosti a transparentnosti, a dokonca môže

EHSV preto žiada spoločný prístup na úrovni EÚ a vyzýva Komisiu, aby spustila komplexnú iniciatívu, ktorej ťažiskom budú ciele udržateľného rozvoja. Iniciatívu by mal doplniť akčný plán, ktorý by Európe umožnil stať sa vzorom pre celý svet, pokiaľ ide o technológiu blockchainu.

Pokiaľ ide o tento zámer, prioritou je odstránenie právnej neistoty. Súčasný právny rámec je nejasný a fragmentovaný na úrovni členských štátov. Rozhodujúcimi faktormi sú tiež ochrana súkromia, zabezpečenie interoperability medzi jednotlivými platformami technológie blockchainu a zníženie transakčných nákladov, ktoré môžu byť v niektorých prípadoch príliš vysoké. (dgf)

EHSV vyzýva na SPP, ktorá zabezpečí generačnú výmenu

Spolupráca a partnerstvo medzi EÚ, národnými vládami a občianskou spoločnosťou bude mať zásadný význam pre podporu generačnej výmeny medzi poľnohospodármi.

„Generačná výmena je problémom, ktorý siaha oveľa ďalej než je znižovanie priemerného veku poľnohospodárov v EÚ. V podstate je to otázka prehodnotenia celej stratégie, aby sa podarilo prilákať mladých ľudí do poľnohospodárskych profesií, a tak oživiť vidiek,“ zdôraznila Piroška Kállay, spravodajkyňa stanoviska EHSV na túto tému, ktoré bolo prijaté na októbrovom plenárnom zasadnutí EHSV.

Ako uviedol pomocný spravodajca John Bryan: *„Je potrebný lepší súlad medzi opatreniami v rámci SPP a vnútroštátnym právnym rámcom a daňovou politikou, aby sa uľahčil prevod podnikov.“*

Mladých poľnohospodárov najčastejšie trápia príjmy poľnohospodárskych podnikov, byrokracia, nekalá hospodárska súťaž, financovanie, prístup k pôde, prístup k metódam praktického prenosu poznatkov, nedostatočné základné služby ako širokopásmové pripojenie, a sociálna izolácia. Úspešná realizácia generačnej výmeny je jednou z najdôležitejších výziev našej doby, súčasne však predstavuje aj príležitosť.

Má preto zásadný význam sústrediť sa na všetky tieto otázky v rozpočte SPP na roky 2021 - 2027, aby vyhovoval požiadavkám financovania zmysluplnej podpory. Na tento účel EHSV navrhuje vyčleniť aspoň 2 % rozpočtu SPP (pilier I a II) na podporu mladých poľnohospodárov. (mr)

Európsky semester: Cyklus 2020 sa musí zamerať na udržateľný a inkluzívny rast

Koordinácia hospodárskych politík v členských štátoch musí podľa [EHSV](#) viesť v roku 2020 k odvráteniu rizika recesie a nasmerovaniu hospodárstva EÚ na cestu vedúcu k udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Súčasťou toho by malo byť intenzívnejšie reformné úsilie, investície, dodržiavanie postupu pri makroekonomickej nerovnováhe ([PMN](#)), ako aj štruktúrovanejšie zapojenie občianskej spoločnosti do procesu európskeho semestra.

V troch nedávno prijatých dokumentoch privítal EHSV ďalší rozvoj európskeho semestra v roku 2019, ako je nové zameranie na investície a väčší význam sociálnych a environmentálnych cieľov. Požadoval však aj niekoľko ďalších úprav, ktoré by mohli zlepšiť semester, zmierniť terajšie riziká a posilniť odolnosť a rast EÚ a ekonomík eurozóny.

EHSV sa domnieva, že je nevyhnutné, aby fiškálna politika sprevádzala expanzívnu menovú politiku Európskej centrálnej banky (ECB) pozitívnym zámerom fiškálnej politiky v rámci eurozóny, pričom by sa zároveň zachovali

zásady fiškálnej disciplíny.

V rámci budúceho cyklu európskeho semestra by sa popri tom mali prijať ďalšie dôležité opatrenia s cieľom:

- stimulovať účinné štrukturálne reformy prostredníctvom vhodne nasmerovaných investičných stratégií,
- zamerať sa zároveň na sociálne, environmentálne, makroekonomické a fiškálne ciele,
- naďalej podporovať verejné a súkromné investície,
- riešiť otázku nedostatočného dodržiavania PMN zo strany členských štátov.

EHSV vyzýva takisto na intenzívnejšie zapojenie občianskej spoločnosti na európskej a národnej úrovni a vo všetkých fázach európskeho semestra. Mohlo by to viesť k väčšiemu odhodlaniu realizovať reformy a väčšej zodpovednosti za ne na národnej úrovni a následne k účinnejšiemu a udržateľnejšiemu vykonávaniu. Výbor okrem toho odporúča, aby sa výročné konzultácie s občianskou spoločnosťou konali pod jeho záštitou v každom členskom štáte a na úrovni EÚ.

Výbor poskytol svoj politický príspevok k ďalšiemu cyklu európskeho semestra v dvoch nadväzujúcich stanoviskách týkajúcich sa [ročného prieskumu rastu](#) a [odporúčania Rady o hospodárskej politike eurozóny](#), ako aj v [informačnej správe](#) týkajúcej sa návštev krajín v súvislosti so zapojením občianskej spoločnosti do európskeho semestra. (jk)

Železničná doprava by mala byť príkladom bezproblémového a inkluzívneho prechodu na digitálnu éru

V stanovisku z vlastnej iniciatívy prijatom v októbri poradná komisia pre priemyselné zmeny (CCMI) v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore (EHSV) vyzvala na [inkluzívny sektorový prechod na digitalizovaný železničný priemysel](#) a navrhla iniciatívu vedenú Komisiou na získanie potrebných investícií vo výške 100 miliárd EUR.

„Na urýchlenie digitalizácie je dôležité urýchliť aj zavedenie európskeho systému riadenia železničnej dopravy,“ uviedol spravodajca Alberto Mazzola. „Železnica by sa mohla stať pilierom rozvoja aspektu mobility európskej digitálnej identity prostredníctvom regulačného prostredia, ktoré riadi hospodársku súťaž a inovácie.“

Na poprednom mieste programu by tiež mal byť rozvoj technického a regulačného rámca. „Európski sociálni partneri musia nadviazať dialóg s cieľom predvídať a zmierniť vplyv automatizácie a digitalizácie, a tým zabezpečiť spravodlivý prechod,“ zdôraznil pomocný spravodajca Guy Greivelding.

Počas obdobia prechodu na digitalizovaný železničný systém je tiež dôležité zvážiť aspekt bezpečnosti a prijať rozsiahle opatrenia v oblasti kybernetickej bezpečnosti. EHSV preto v tejto súvislosti odporúča silnejšiu spoluprácu medzi Agentúrou EÚ pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) a Železničnou agentúrou EÚ (ERA). (sma)

Aktuality skupín

Podniky môžu podporiť udržateľnosť!

Skupina Zamestnávateľia v EHSV

Udržateľnosť má pre podniky a zamestnávateľov, ktorí zohrávajú kľúčovú úlohu ako hnacie sily rozvoja, prvoradý význam. Zdravé a stabilné hospodárstvo je nevyhnutným predpokladom udržateľného rozvoja. Musíme nájsť riešenia, ktoré sú prospešné z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska. Zatiaľ čo rôzne zainteresované strany chápu udržateľnosť veľmi podobne, často sa líšia v tom, ako ju dosiahnuť.

Toto sú niektoré zo záverov diskusie na tému *Ako môžu podniky podporovať udržateľnosť*, ktorá sa uskutočnila 21. novembra 2019 v španielskej Barcelone.

„Podnikanie nepredstavuje pre udržateľnosť problém, ale riešenie,“ uviedol vo svojom uvítacom príhovore Jacek Krawczyk, predseda skupiny Zamestnávateľia. Zdôraznil, že podnikanie ponúka a zavádza klimatické aj environmentálne riešenia.

Počas hlavnej diskusie zástupcovia všetkých troch skupín EHSV predniesli svoje názory na udržateľnosť. Z diskusie vyplynulo, že napriek rozdielnym názorom na udržateľnosť medzi zamestnávateľmi, pracovníkmi a ochrancami životného prostredia zastávajú zhodný postoj vo viacerých otázkach. „Hospodárska súťaž má pre udržateľný rozvoj zásadný význam. Hospodárska súťaž si vyžaduje dobré regulačné prostredie, ale rozhodne nie viac samotnej regulácie,“ uviedla na záver diskusie Tellervo Kylä-Harukka-Ruonala.

Stretnutie sa uskutočnilo počas každoročnej konferencie MedaWeek na podporu hospodárskej integrácie v Stredomorí. Členovia skupiny zamestnávateľov vystúpili s príhovorom na Novom fóre pre rozvoj podnikania v Afrike, Summitu ECOmeda o udržateľnosti a Fóre podnikateľiek v oblasti Stredozemného mora. Počas slávnostnej večere dostal Jacek Krawczyk cenu za prínos k rozvoju euro-stredomorského súkromného sektora. (lj)

Udržateľnosť v pracovnom programe Európskej komisie na rok 2020

Skupina Pracovníci v EHSV

Digitalizácia, zmena klímy, demografia a globalizácia sú štyri dominujúce témy v novom funkčnom období Európskeho parlamentu a Komisie. Na ich riešenie je potrebný nový, udržateľný priemyselný model, ktorý zabezpečí spravodlivý prechod k obehovému a ekologickému hospodárstvu. Skúsenosti z minulosti (ako je napr. hnutie *Žltých viest*) poukazujú na to, že tieto naliehavé opatrenia nezískajú podporu verejnosti, ak nebudú zohľadňovať pracovníkov, resp. ak pracovníci budú musieť sami niesť toto bremeno.

Potrebujeme globálnu stratégiu zlepšujúcu postavenie občanov a pracovníkov, ktorá zabezpečí udržateľnosť a bude chrániť základné práva. Napredovanie smerom k inkluzívnej budúcnosti znamená, že EÚ musí vypracovať právne záväzné nástroje zabezpečujúce minimálny príjem, životné minimum a spoločné rámce pre poistenie v nezamestnanosti.

Na tento účel by sa sociálne investície (do zdravia, vzdelávania, sociálneho začlenenia a ekologickej transformácie) mali vyňať z Paktu stability a rastu prostredníctvom „zlatého pravidla“, ktoré zaručí riadny rozvoj a vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv a udržateľnosť verejných financií. Usilie o udržateľnosť musí preto vždy zahŕňať sociálny, hospodársky a environmentálny rozmer, pričom zaťaženie a zodpovednosť musia byť primerane rozložené, najmä pokiaľ ide o zdaňovanie. Sociálny dialóg, zapojenie sociálnych partnerov do tvorby politík a rešpektovanie kolektívneho vyjednávania a práv pracovníkov sú základnými nástrojmi na dosiahnutie tohto spravodlivého prechodu, ktorý na nikoho nezabúda. (prp)

Nové vzory pre spoločnosti v Európe

Skupina Rozmanitá Európa v EHSV

Vzhľadom na to, že rodová rovnosť je jednou z priorit novej predsedníčky Európskej komisie, a že sa začína obdobie transpozície smernice EÚ nazvanej Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom rodičov a opatrovateľov do právnych predpisov členských štátov, je nevyhnutné, aby sa preskúmala interakcia medzi rodovou rovnosťou, rovnováhou medzi pracovným a súkromným životom, rodičovstvom, súčasnými rodinami, kariérou, pomocou rodinným príslušníkom so zdravotným postihnutím a demografiou.

Prepojeniam medzi týmito otázkami sa venovala konferencia na vysokej úrovni s názvom *Nové vzory pre spoločnosť v Európe*, ktorú 12. novembra zorganizovala skupina Rozmanitá Európa v EHSV, a ktorú moderoval riaditeľ bruselského televízneho štúdia WDR/NDR Ralph Sina.

Medzi rečníkmi boli: riaditeľka Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť Virginija Langbakk, predsedníčka COFACE Europe Annemie Drieskens a bývalý predseda Siete európskych združení rodín LGBTIQ* (NELFA). Dominique Boren.

Jedným z riešení, ktoré navrhol predseda skupiny Rozmanitá Európa Arno Metzler, bolo zriadiť Európsky rodinný parlament, v rámci ktorého by mohli všetky zainteresované strany spolupracovať a vymieňať si osvedčené postupy.

Vystúpenia rečníkov sú k dispozícii [tu](#).

Čoskoro v EHSV/kultúrne podujatia

[Fotografie a Fotografia a film pri príležitosti ukončenia kultúrnych aktivít EHSV v roku 2019](#)

Kultúrny program EHSV v roku 2019 bude ukončený výstavou fotografií o jednom z najvýznamnejších miest priemyselného dedičstva v Chorvátsku a inšpirujúcim filmom o tom, že inakosť je novou normou.

EHSV v súčasnosti hostí výstavu fotografií v spojitosti s jeho prácou v oblasti priemyselných zmien. Na výstave s názvom *Priemyselné dedičstvo mesta Sisak - Minulosť a súčasnosť*, ktorej kurátorom je mestské múzeum v Sisaku a jeho fotogaléria *Siscia Obscura*, si môžete pozrieť sériu fotografií tohto chorvátskeho mesta videného očami renomovaných chorvátskych fotografov. Výstavu, ktorú zorganizovala skupina Pracovníci v EHSV a ktorú oficiálne otvoril predseda skupiny 27. novembra, je možné navštíviť do konca roka vo foyer 6.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím v roku 2019 sa bude 19. decembra v priestoroch EHSV premietiť krátkometrážny nemý film s názvom *Downside Up!*, ktorý približuje, aké je to „byť iným“, a ktorý získal viaceré medzinárodné ocenenia. Umelecký riaditeľ divadla [Theatre Stap](#), belgickej divadelnej spoločnosti, ktorá pracuje s hercami so zdravotným postihnutím, a predstaviteľ hlavnej úlohy vo filme, sa zúčastnia na premietaní a výmene názorov s divákmi v rámci diskusie o [Európskom pilieri sociálnych práv](#) a jeho súlade s [Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím](#). Premietanie filmu organizuje oddelenie EHSV pre komunikáciu a jeho výbor pre rovnosť príležitostí (COPEC). (ck)

Redakčná rada:

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)

Do tohto čísla prispeli:

Anna Skulavikova (as)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)
Isabelle Henin (ih)
Jasmin Kloetzing (jk)
Laura Lui (ll)
Leszek Jarosz (lj)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)
Silvia M. Aumair (sma)

Celková koordinácia:

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Adresa:

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue
Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza deväťkrát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch. EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru. Reprodukcia je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

december 2019/12

11-2019